

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV ARCHITEKTURY

KOMPAKTNÍ MĚSTSKÁ STRUKTURA V RÁMCI ČR

THE COMPACT URBAN STRUCTURE IN THE CZECH REPUBLIC

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Martina Gellnerová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.

BRNO 2023

Zadání diplomové práce

Ústav: Ústav architektury
Studentka: **Bc. Martina Gellnerová**
Vedoucí práce: **Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.**
Akademický rok: 2022/23
Studijní program: N0731P010002 Architektura a rozvoj sídel
Studijní obor: Prostorové plánování

Děkan Fakulty Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně určuje následující téma diplomové práce:

Kompaktní městská struktura v rámci ČR

Stručná charakteristika problematiky úkolu:

Předmětem diplomové práce je návrh obytné městské struktury v návaznosti na historické jádro vybraného města v rámci České republiky.

Cíle a výstupy diplomové práce:

Cílem je navrhnout městskou strukturu pro 21.století, která bude zohledňovat aktuální evropské trendy - udržitelnost, kompaktnost, ekologii, sociální vyváženost. Bude vyřešena doprava.

Seznam doporučené literatury a podklady:

Územní plán řešeného města

Situace místa stavby – polohopis a výškopis

Hon, Milan: Vývoj koncepce kompaktního bydlení. [s.l.] : Nakladatelství ČVUT, 2007. 26 s. ISBN 978-80-01-03742

Holl,Steven. Paralaxa.

Zadražilová, Miroslava: Intenzivní městské struktury, pojednání k disertační práci, 2010

Neufert Ernst: „Navrhování staveb“,Consultinvest Praha 2000

Schmeidler Karel: Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě, MU Brno, ISBN 80-238-6582-X

Související vyhlášky, technické normy a hygienické předpisy

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku.

V Brně, dne 11. 7. 2022

L. S.

doc. Ing. arch. Juraj Dulenčín, Ph.D.
vedoucí ústavu

Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
vedoucí práce

prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA, dr. h. c.
děkan

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je navrhnout novou městskou strukturu s napojením na historické centrum a doplnění stávající historické zástavby. Řešené území se nachází v historickém centru, které je zároveň městskou památkovou zónou. Nachází se zde velké množství památkově chráněných objektů, které jsou zároveň i dominantami. Velká část staveb byla vybombardována na konci 2. světové války. Návrh se snaží respektovat stávající zástavbu a zároveň ji doplnit tak, aby byla podobná struktuře města před vybombardováním. Dále vytvoření hranic pro rozdělení veřejného a soukromého prostoru, vytvoření veřejného prostoru pro lidi, nikoliv automobily, zpřístupnit a zatraktivnit nábřeží řeky Rokytná společně s přestavbou téměř nevyužívaného průmyslového areálu. Součástí návrhu je i návrat městské radnice na hlavní náměstí. Nově navrhované objekty jsou převážně bytového charakteru.

KLÍČOVÁ SLOVA

Moravský Krumlov, Jihomoravský kraj, město, urbanismus, náměstí, městská struktura, zástavba, městský blok, historické jádro, památková zóna, dominanty, ulice, cyklostezka

ABSTRACT

The aim of the thesis is to design a new urban structure with a connection to the historical center and complement the existing historical buildings. The addressed area is located in the historic center, which is also a city monument zone. There is a large number of heritage-protected buildings, which are also dominant. A large part of the buildings was bombed at the end of World War II. The proposal tries to respect the existing development and at the same time complement it so that it is similar to the structure of the city before the bombing. Furthermore, the creation of boundaries for the division of public and private space, the creation of public space for people, not cars, to make the Rokytná River embankment more accessible and attractive together with the reconstruction of an almost unused industrial area. The proposal also includes the return of the city hall to the main square. The newly proposed buildings are mainly residential in nature.

KEYWORDS

Moravský Krumlov, South Moravian Region, city, town planning, square, urban structure, development, city block, historic core, historic zone, landmarks, street, cycle path

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

GELLNEROVÁ, Martina. *Kompaktní městská struktura v rámci ČR*. Brno, 2023. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav architektury. Vedoucí Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané diplomové práce s názvem *Kompaktní městská struktura v rámci ČR* je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 19. 5. 2023

Bc. Martina Gellnerová
autor

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem *Kompaktní městská struktura v rámci ČR* zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 19. 5. 2023

Bc. Martina Gellnerová
autor

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat mému vedoucímu práce, panu Ing. Arch. Tomáši Pavlovskému, Ph.D. za pomoc, cenné rady, trpělivost, objektivní kritiku a obohacení o nové poznatky v urbanismu. Také děkuji panu Ing. Janu Tichému za konzultaci z hlediska dopravního řešení území. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat manželovi, rodině a přátelům za psychickou podporu po celou dobu studia i za cenné rady.

V Brně dne 19. 5. 2023

Bc. Martina Gellnerová
autor

OBSAH

- a) Titulní list
- b) Zadání VŠKP
- c) Abstrakt a klíčová slova v českém jazyce
- d) Abstrakt a klíčová slova v anglickém jazyce
- e) Bibliografická citace VŠKP podle ČSN ISO 690
- f) Prohlášení o shodně listinné a elektronické formy VŠKP
- g) Prohlášení autora o původnosti práce
- h) Poděkování
- i) Obsah
- j) Úvod
- k) Vlastní text práce
- l) Závěr
- m) Seznam použitých zdrojů
- n) Seznam příloh

ÚVOD

První částí diplomové práce se zabývá analýzou historického centra města Moravský Krumlov a jeho nejbližším okolím. Na základě vypracovaných analýz byl proveden návrh urbanistické studie. Cílem práce je obnovit zástavbu po vybombardování za 2. světové války s respektem k stávající struktuře města, zkvalitnění veřejných prostranství, vytvoření pěších zón, omezení rychlosti dopravy a přestavba průmyslového areálu u řeky Rokytná, který je v současné chvíli využíván přibližně z 30%. V řešeném území se nachází hasičská zbrojnice, která nezapadá do charakteru městské památkové zóny, proto bude přesunuta do městské části s názvem Zachráněná čtvrť. V historii byly radnice umístovány na hlavní náměstí. V Moravském Krumlově tomu nebylo jinak. Po zničení radnice za 2. světové války byla přesunuta do objektu bývalého kláštera u kostela sv. Bartoloměje. Součástí návrhu je návrat radnice na hlavní náměstí T. G. Masaryka d objektu knihovny.

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

1. VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Řešené území o rozloze přibližně 40 ha se nachází v místě městské památkové zóně na severním okraji města. Je vymezené navrhovanou cyklostezkou na místě stávající polní cesty, tunelem pod zámeckým parkem a řekou Rokytná. V samotném centru se nachází všechny důležité funkce, jako například městský a finanční úřad, muzeum, knihovna, mateřská škola, gymnázium, základní a střední škola, lékárna a další veřejná vybavenost. V jižní části řešeného území se nachází velký průmyslový areál o rozloze přibližně 4 ha. Po válce jej založila firma Nestlé. V dnešní době slouží převážně ke skladování. Je využíván přibližně z 30%. Svojí funkcí i zástavbou narušuje ráz historického centra. Díky mnoha dominantám má řešené území velký potenciál.

2. ANALYTICKÁ ČÁST

2.1. ANALÝZA ŠIRŠÍCH VZTAHŮ

Město Moravský Krumlov je po Znojmě druhé největší město v okrese Znojmo, dále také obec s rozšířenou působností (ORP) a obec s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Okres Znojmo sousedí s Jihočeským krajem a Krajem Vysočina. Jižní hranice okresu jsou zároveň státní hranice České republiky s Rakouskem.

Moravský Krumlov leží přibližně v polovině trasy mezi krajským městem Brno a okresním městem Znojmo. I přes tuto výhodnou polohu nevede ani v nejbližším okolí žádná dálnice, nebo silnice I. třídy. Tento fakt se neprojednává ani v celorepublikových zásadách územního rozvoje. Vybudování silnice vyšší kategorie by umožnilo lepší přístup města jak místním obyvatelům, obyvatelům okolních vesnic, tak turistům.

Nedaleko města, na hranici krajů Jihomoravského a Vysočina, se nachází Jaderná elektrárna Dukovany. V budoucích letech se má stavět nový jaderný reaktor, díky němuž by mohlo dojít k nárůstu obyvatel a novým pracovním příležitostem.

Díky řece Rokytná a terénu je město rozděleno na několik „ostrovů“. Řešené území je jedním z nich. S ostatními částmi města je propojeno komunikací III. třídy. Velké převýšení zhoršuje podmínky pro propojení městských částí.

2.2. ANALÝZA OBYVATELSTVA

Město je rozděleno do 4 městských částí - Moravský Krumlov, Rokytná, Polánka, Rakšice. Rokytná a Polánka byly samostatné vesnice, následně sloučeny s městem Moravský Krumlov. Rokytná roku 1964, Polánka roku 1976.

Z posledního sčítání lidu, v roce 2021, jsou známy počty obyvatel v jednotlivých částech města. V Polánce žilo 483 obyvatel, v Rokytné 155 a v Moravském Krumlově společně s Rakšicemi dohromady 5027 obyvatel.

Postupný nárůst obyvatel města zastavila 2. světová válka. Velké množství domů v centru bylo vybombardováno. Největší nárůst byl zaznamenán v období výstavby Jaderné elektrárny Dukovany. Počet obyvatel od roku 2000 klesá. Tento jev můžeme

pozorovat i u okolních vesnic a menších měst. Nyní žije v Moravském Krumlově 5 606 obyvatel. Během posledních 20 let se počet obyvatel města snížil přibližně o 550 osob.

Pro výpočet hustoty obyvatel posloužilo rozdělení města na volební okrsky, následně byly k jednotlivým počtům voličů přičteny osoby mladší 18 let. Z analýzy vyplývá, že nejvíce obyvatel na 1 ha žije na sídlišti v jihozápadní části města. I přes velké množství bytových domů v centru města zde nežije nejvíce obyvatel v přepočtu na 1 ha a to především díky velkému množství služeb.

Pro výpočet procentuálního rozložení obyvatelstva opět posloužily údaje z jednotlivých volebních okrsků, tedy počet osob a jejich rozloha. Oproti hustotě obyvatel na 1 ha, nejvíce osob žije v severovýchodní části města. V centru města pak žije přibližně stejné množství obyvatel, co na sídlišti, ovšem na větší ploše.

2.3. ANALÝZA HISTORIE

MĚSTO

Bohaté archeologické nálezy ukazují na osídlení již v letech 3500 př. n. l. Ovšem první písemná zmínka o osadě Moravský Krumlov byla dochována až z 13. století. Dlouhou dobu byl používán pouze název Krumlov. Přívlastek Moravský byl k názvu přidán až v 17. století, pro rozlišení s Českým Krumlovem. Označení Krumlov pochází z německého slova krumm, neboli křivý. Vychází z meandru řeky Rokytná.

Založení města souviselo s vybudováním hradu na popud českého krále Přemysla Otakara II. Následovalo založení městského špitálu a augustiniánského kláštera.

Počátkem 16. století byl hrad upraven na zámek s prostornými stájemi a nádvořím.

Během třicetileté války došlo k velkému poškození města, zejména v roce 1645. Na více než půl roku byl Moravský Krumlov obsazen Švédy, poničen zámek i město samotné.

Po velkém počtu rozsáhlých požárů koncem 17. století byla slavnostně vysvěcena nová kaple sv. Floriána, patrona hasičů.

Začátkem 19. století, při tažení Francouzů na Moravu, byly u města zřízeny tábory až pro 10 000 vojáků.

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

Město se začalo nejdříve rozvíjet v okolí zámku, bylo opevněno hradbami s dvěma branami. Velká část městského opevnění se zachovala do dnešní doby. Roku 1778 se ve městě nacházely tři kostely - malý špitál s kostelem, kostel sv. Bartoloměje s klášterem a kostel Všech svatých. Ve městě bylo celkem 150 domů.

Postupně se město rozrůstalo, zejména na jihu poblíž řeky.

Roku 1871 byla otevřena železniční trať Brno - Znojmo. I přes velkou vzdálenost od města byla železnice velkým potenciálem pro další rozvoj. V tomto období se město dále rozšiřovalo na jih od centra.

Průmysl se rozvíjel zejména koncem 19. století. Vznikl cukrovar, obecní jatka a rozsáhlé sýpky.

I přes řadu problémů po 1. světové válce se město nadále rozšiřovalo. Vznikaly nové rodinné domy, modernizovaly se komunikace, veřejné budovy. V 20. letech 20. století byla vydlážděna okresní silnice na dnešním náměstí T. G. Masaryka a železobetonová lávka přes řeku. Začal se stavět průmyslový areál v dnešní památkové zóně. Zde v roce 1936 zahájila svoji výrobu firma Nestlé.

Během 2. světové války bylo město Moravský Krumlov vybombardováno letectvem Rudé armády. Z celkového počtu 502 domů jich bylo zasaženo 383, přičemž 113 z nich zcela zničeno, včetně špitálu s kostelem. Zámek i farní kostel zůstali nedotčeny.

Po 2. světové válce se dále rozvíjel průmyslový areál na jihovýchodě historického centra, vznikaly nové rodinné domy, ale i menší bytové domy na východní straně města. Postupně se propojily dnešní městské části Moravský Krumlov a Rakšice.

Největší rozvoj města, co se týče počtu domů, nastal po roce 1965. Vznikaly rodinné domy, převážně solitérní, ale také bytové domy včetně sídliště na jižním okraji města. Současně byla postavena velká základní škola. V posledních letech došlo k výstavbě řadových domů na východním okraji města.

2.4. ANALÝZA DOPRAVY

AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA

Pátevní komunikací Moravského Krumlova je komunikace II. třídy v západní části města, procházející přes sídliště. Na ni je napojena komunikace III. třídy, která prochází přes řešené území a propojuje zbylé městské části.

Technický stav komunikací je ovlivněn majetkoprávními vztahy. Velká část patří městu, menší část především Jihomoravskému kraji. Moravský Krumlov v posledních letech obdržel dotace od Evropské unie na opravu místních komunikací. Poslední v roce 2022. Z těchto financí se opravují komunikace především v historickém centru, např. část ulice Palackého byla opravena v roce 2021.

Nejvíce vytíženou komunikací ve městě je právě komunikace II. třídy č. 413 s frekvencí do 6 550 projíždějících vozidel za den, z toho přibližně 70 % osobních a 30 % nákladních. V řešeném území je nejvíce frekventovaná silnice III. třídy, která prochází přes náměstí T. G. Masaryka s frekvencí 2 300 projíždějících vozidel za den, z toho přibližně 60 % osobních a 30 % nákladních.

V řešeném území je velký počet parkovacích míst. Téměř na každé ulici jsou zálivy pro parkování. Samotné náměstí T. G. Masaryka a Klášterní náměstí tvoří z velké míry parkování. V Městské památkové zóně je přibližně 434 oficiálních parkovacích míst.

VEŘEJNÁ DOPRAVA

Nevýhodou železniční tratě v Moravském Krumlově je vzdálenost 3,5 km od centra města. K nádraží vede pouze místní komunikace, bez chodníku, bez zpevněné krajnice. Pro chodce je tato cesta nebezpečná. Občané mohou využít několik autobusových linek, které zastavují u vlakového nádraží, díky nimž se počet cestujících vlakem v posledních letech zvýšil, především směrem do Brna.

Vzhledem ke vzdálenosti železniční tratě je autobusová doprava mnohem více využívána, než vlaková. Městem projíždí 8 linek, z toho 4 z nich řešeným územím. Zejména autobusová zastávka na náměstí T. G. Masaryka je hojně využívána, díky velkému množství služeb, orgánů státní správy a samosprávy v centru města.

Moravský Krumlov má jednu linku městské hromadné dopravy č. 440, která 14x denně projíždí městskými částmi Moravský Krumlov a Rakšice. Začíná u železniční stanice, pokračuje přes autobusové nádraží, náměstí T. G. Masaryka, sídliště, městskou část Rakšice a končí opět u železniční stanice.

V pracovní dny funguje pro občany starší 70 let a zdravotně tělesně postižené senior taxi. Město tak poskytuje za velmi dobrou cenu službu převážně starším občanům, kteří potřebují zavést na úřad, k lékaři, na poštu a pod. Jedna jízda stojí 10 Kč.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA, PĚŠÍ TURISTIKA

Moravským Krumlovem neprochází žádné cyklostezky, pouze 2 cyklotrasy, které jsou z velké míry vedeny na silnici II. a III. třídy, což způsobuje velký problém v bezpečnosti dopravy. Na pozemních komunikacích nejsou vybudovány ani cyklistické pruhy. Díky velkým výškovým rozdílům na zastavěném území zde není cyklistická doprava v rámci města moc využívána.

Naučná stezka Krumlovsko-rokytenské slepence byla vybudována v roce 2009. Je dlouhá 15 km. Po celé trase je rozmístěno 13 panelů s informacemi o historii města, přírodě a ostatních zajímavostech v okolí. Součástí je také dětské hřiště, workoutové prvky.

Městem prochází 3 turistické trasy - žlutá, modrá, červená. Všechny jsou napojeny na autobusovou, nebo vlakovou dopravu. V letním období mohou být některé úseky hůře schůdné, až neprůchodné, díky rostoucí vegetaci.

Velkou výhodou řešeného území je pěší docházková vzdálenost, kdy se z hlavního náměstí dostaneme během 5 minut na jeho okraj.

2.5. ZELEŇ

ZELEŇ VE MĚSTĚ

Moravský Krumlov je velmi bohatý v oblasti zeleně. Tento jev lze spatřit jak při pohledu do mapy, tak při procházení města. Tento fakt velmi ovlivňuje přístupnost terénu. Co se týče nejbližšího okolí řešeného území, na severovýchodním okraji města se nachází les s Národní rezervací Krumlovsko-rokytenské slepence. Zde je terén velmi hornatý, místy se skalami.

Lesní porost se rozléhá i v okolí meandrů řeky Rokytná. Určitou bariérou a prvkem, který rozděluje město je i zemědělská půda.

Volně přístupný zámecký park slouží jak pro turisty, tak pro místní obyvatele. Součástí je discgolfové hřiště s 15 jamkami.

V podzámčí rostou 3 chráněné památné stromy. Jedná se o duby letní. Odhadované stáří stromu je 300 let.

Přírodní zeleň je v blízké docházkové vzdálenosti především pro obyvatele centra města.

ZELEŇ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ

V centru města převládá především veřejná zeleň. Předzahrádky jsou ve většině případů opečovávané. Je zde vidět snaha místních obyvatel o zvelebení veřejného prostoru města, ať už se jedná o městské, či soukromé pozemky. I přes tento fakt se v řešeném území nachází velké množství nevyužité zeleně, většinou ve formě travnatých ploch.

Poloveřejná zeleň, tedy zeleň, která je přístupná s časovým omezením, se nachází na nádvoří zámku, v okolí kostela Všech svatých a v okolí městského úřadu.

Polosoukromá zeleň se v řešeném území nachází u bytových domů na ulici Školní a u farního objektu na ulici Palackého.

Většina rodinných domů má svoji zahradu, tedy soukromou zeleň. Na mnoha místech lze spatřit oplocené plochy, na kterých jsou pěstovány zemědělské plodiny.

2.6. ANALÝZA VODSTVA

Řeka Rokytná protéká Moravským Krumlovem. Nejen díky meandrům a výškovému převýšení jej rozděluje na jednotlivé „ostrovy“.

Hranice záplavového území pětileté vody není příliš odlišná od samostatného koryta řeky. Větší rozdíl lze pozorovat u dvacetileté vody. Ovšem mezi hranicí dvacetileté a stoleté vody není až na pár výjimek velký rozdíl.

Z analýzy je patrné, že zvláště záplavové území rozděluje město na jednotlivé části. Díky nezastavitelnému území je uprostřed města, zvláště na jihu, zemědělská půda.

Maximální dosud naměřené záplavy byly 3. 4. 2006. Hranice zaplavené oblasti se v mnoha místech shoduje se stoletou vodou. Byly zaplaveny především lesní porosty, zahrádkářské kolonie a zemědělská půda.

Řeka Rokytná je díky svému přirozenému charakteru a žijícím živočichům od roku 2005 řazena mezi Evropsky významné lokality Natura 2000.

2.7. ANALÝZA FUNKČNÍHO VYUŽITÍ A ZÁSTAVBY

Centrum města má převážně smíšenou obytnou funkci. Jedná se o bydlení v rodinných, bytových a polyfunkčních domech. Budovami veřejné vybavenosti se rozumí zámek, městský úřad, školy, sokolovna, nebo budova Policie České Republiky.

Velké zastoupení zde má i průmysl a výroba. Velký průmyslový a skladovací areál se rozléhá v řešeném území, u řeky Rokytná na jižní straně městské památkové zóny. Začal vznikat začátkem 20. století. Celý areál je v dnešních dnech využíván přibližně z 30 %. S ohledem na územní plán, podle kterého musí nové stavby, ale i rekonstrukce v městské památkové zóně respektovat stávající okolní zástavbu, může být právě průmyslový areál v rozporu.

Před válkou mělo historické centrum strukturu založeného města. Domy tvořily uzavřené bloky, vymezovaly náměstí a ulice. Po bombardování roku 1945 bylo zničeno velké množství domů. Na místech mnohých z nich nebylo dodnes nic postaveno. To lze vidět i na analýze uliční čáry, kde jednotlivé bloky nejsou uzavřeny. Nepůsobí formou městské historické zástavby, ale spíše rostlé zástavby.

2.8. ANALÝZA VYBAVENOSTI

SAMOSPRÁVA, STÁTNÍ SPRÁVA

Díky statusu obce s rozšířenou působností se ve městě nachází mimo městského úřadu i finanční úřad a úřad práce. Městská policie je posílána Policií České republiky. Městský úřad je umístěn v objektu bývalého kláštera. Historicky byly radnice umísťovány na náměstí. Právě na jižní straně náměstí byla umístěna radnice i před 2. světovou válkou.

VZDĚLÁVACÍ ZAŘÍZENÍ

V Moravském Krumlově se nachází 3 mateřské školy, jedna z nich v řešeném území. Za posledních 10 let byly MŠ naplněny přibližně z 80 %. Na území města jsou 2 základní školy, z toho jedna v řešeném území. Za posledních 10 let byly ZŠ naplněny přibližně z 55 %. V historickém centru se dále nachází základní umělecká škola, gymnázium a střední škola dopravy, obchodu a služeb. I tato zařízení byla naplněna za posledních 10 let přibližně z 60 %. Tyto data ukazují, že při postupném rozvoji města by nemuselo dojít k nové výstavbě dalších školských zařízení.

LÉKAŘI

Poblíž sídliště je poliklinika s obvodními lékaři, ale i ordinacemi s různým zaměřením. V řešeném území je zubní ordinace, zubní laboratoř a lékárna. Pro dovoz k lékaři může posloužit i služba města Senior taxi.

OBCHODY A SLUŽBY

V Moravském Krumlově je největší koncentrace obchodů a služeb právě v řešeném území, následně na sídlišti. Tento fakt odpovídá hustotě osídlení. V řešeném území jsou v největší koncentraci na náměstí T. G. Masaryka, jako například obchod s potravinami, lékárna, smíšené zboží, papírnictví, nebo bankomat.

SAKRÁLNÍ STAVBY

V minulosti se v centru města nacházely tři kostely: Kostel Všech svatých a kostel sv. Bartoloměje stojí dodnes. Špitální kostel na Palackého ulici byl zničen při bombardování města. Významnou dominantou města je kaple sv. Floriána.

2.9. ANALÝZA MAJETKOPRÁVNÍCH VZTAHŮ

V řešeném území se nachází nejvíce budov v soukromém vlastnictví. Jedná se především o rodinné domy, vlastněné jednou, či více osobami, o bytové domy, vlastněné družstvem, nebo společenstvím vlastníků. Dále o majetek firem a společností. Soukromým majetkem je i velký průmyslový areál na jižní straně městské památkové zóny.

Majetkem města Moravský Krumlov jsou nejen bytové domy, ale i budovy veřejné vybavenosti, jako jsou například městský úřad, základní škola, muzeum, knihovna, zámek, budova městské policie. Jedná se celkem o 45 budov.

Střední školu dopravy, obchodu a služeb, gymnázium, domov mládeže i základní uměleckou školu vlastní Jihomoravský kraj. Budovy hasičské zbrojnice, Police České republiky, pošty, finančního úřadu i úřadu práce vlastní Česká republika.

Jihomoravský kraj dále vlastní pozemky spojené s komunikací III. třídy, procházející náměstím T. G. Masaryka. Moravský Krumlov vlastní zbylé místní komunikace v řešeném území.

2.10. ANALÝZA DOMINANT A PAMÁTKOVÉ PÉČE

Objekty památkové péče lze označit i za dominanty Moravského Krumlova. Nejvýznamnější jsou díky umístění především zámek a kaple sv. Floriána. Oba objekty lze spatřit z mnoha míst jak řešeného území, tak celého města a okolí. Pro turisty mohou sloužit i jako orientační bod. Dalším významnou dominantou jsou hradby, zejména v jižní části památkové zóny.

Společně se zámkem je v památkové péči i nádvoří v předzámčí s kašnou, hospodářským objektem, zahradním sálem a ohradní zeď. Dále jižní i severní část zámeckého parku, tunel a most v severní části parku.

Za dominantu lze označit i kostel Všech svatých. V památkové péči je zapsán společně s Lichtenštejnskou hrobkou a sochou sv. Jana Nepomuckého, kterou můžeme spatřit před kostelem.

Na náměstí se nachází městské muzeum a galerie Knížecí dům z období renesance. Uvnitř vnitrobloku s knihovnou je postavena obecní věznice z období raného novověku.

Součástí památkové péče je i kostel sv. Bartoloměje, společně s bývalým Augustiniánským klášterem. Dnes slouží klášter jako městský úřad.

2.11. ANALÝZA VÝŠKOVÉHO USPOŘÁDÁNÍ MĚSTA

Z analýzy lze vypočítat výškové uspořádání města Moravský Krumlov. Na severním okraji řešeného území převládají především jednopodlažní domy, s římsou do 4 m. Čím blíže centru, tím jsou budovy vyšší. Na náměstí převládají třípodlažní objekty. Vzhledem k různému stáří budov je velmi těžké určit výškovou hranici římsy. Starší budovy mají vyšší konstrukční výšku. Proto například dvoupodlažní budova muzea je téměř stejně vysoká, jako třípodlažní budova České Spořitelny. Tento fakt můžeme pozorovat i na třípodlažní zámecké budově, kde výška římsy odpovídá čtyřpodlažnímu objektu, ovšem výška římsy zámecké věže odpovídá až šestipodlažnímu objektu.

Mimo řešené území převládá vilová zástavba jednopodlažních budov, s římsou do 4 m a dvoupodlažních, s římsou do 8 m.

Velká většina jednopodlažních objektů má obyvatelné podkroví.

Z výhledových snímků jsou patrné výškové dominanty, kterými jsou zámek, kostel Všech svatých a kostel sv. Bartoloměje.

Moravský Krumlov se nachází v kotlině řeky Rokytná. Výškové převýšení tvoří určitou bariéru, díky které není snadné jednotlivé části města propojit.

Samostatné centrum leží o 15 m výše, než údolí řeky. Kaple sv. Floriána o 70 m výše. Díky velkému převýšení vznikají v okolí kaple a přírodní rezervace významné pohledy na historickou zástavbu Moravského Krumlova.

Průmyslový areál je z větší části v nadmořské výšce okolo 240 m nad mořem. I přes vysoké skladovací haly nenarušuje výškové panorama města. Bohužel narušuje charakteristickou zástavbu historického centra.

2.12. SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

Řešené území má bohatou historii. Nachází se zde i velké množství dominant, například Lichtenštejnská hrobka kostel Všech svatých, kostel sv. Bartoloměje společně s bývalým klášterem. Velkou dominantou, lze říci i charakteristickým znakem je zámek, kaple sv. Floriána a středověké hradby.

Mezi silné stránky řešeného území patří i historická struktura. I přes vybombardování si centrum města z větší části zachovalo svoji strukturu.

Silnou stránkou je i blízkost přírody, hlavně řeky Rokytná a Národní přírodní rezervace Krumlovsko - Rokytnské slepence. Nachází se v docházkové vzdálenosti 10 min z náměstí T. G. Masaryka.

POTENCIÁL

Největší potenciál se nachází v oblasti průmyslového areálu, který je využíván přibližně z 30 %. Mohla by zde vzniknout nová městská zástavba s přístupem ke korytu řeky.

Další plochy s potenciálem jsou náměstí T. G. Masaryka a Klášterní náměstí, které v dnešních dnech slouží z velké míry jako parkoviště.

Velké množství rodinných domů má pouze 1 nadzemní podlaží. Potenciálem pro soukromé majitele mohou být například nástavby.

SLABÉ STRÁNKY

Pohledové osy z atraktivních vyhlídkových míst narušuje především rozsáhlý průmyslový areál.

Po vybombardování centra vzniklo velké množství nedostavěných bloků. Historická zástavba je narušená. Vzniklo velké množství veřejných ploch s neupravenou zelení, která není tak využívána, jako kdyby byla soukromá. Tento fakt je podpořen umístěním několika solitérních domů.

V období 90. let sloužila všeobecně náměstí jako parkoviště. Pozůstatky tohoto zvyku můžeme pozorovat v menší míře na náměstí T. G. Masaryka, ve větší na Klášterním náměstí.

HROZBY

Jednou z největších hrozeb řešeného území je záplavové území stoleté vody, které není o moc větší, než záplavové území dvacetileté vody. Díky velkému převýšení a korytu řeky je centrum hůře přístupné z ostatních částí města.

Narušení cestovního ruchu hrozí po odvozu Slovanské Epopeje z výstavních prostor zámku. Město dlouhá léta vede spory s hlavním městem Praha o jeho umístění.

Téměř celorepublikovým problémem je klesající počet obyvatel menších měst. Tento fakt se díky malé míře výstavby nových rodinných i bytových domů týká i Moravského Krumlova. Díky nové výstavbě by vznikly nejen nové příležitosti k bydlení, ale i ty pracovní.

3. NÁVRHOVÁ ČÁST

3.1. KONCEPT

Řešené území se nachází v městské památkové zóně středověkého města, jejichž některé zásady byly použity pro samotný návrh. V středověkém městě měly domy v parteru umístěné obchody a služby, různé dílny, což souviselo z tzv. živou ulicí.

Dalším principem je umístění radnice, které byly na hlavním náměstí. V historii byla radnice v Moravském Krumlově umístěna na jižní straně náměstí T. G. Masaryka. Po bombardování za 2. světové války byla budova zničena, proto je dnes umístěn městský úřad v prostorách bývalého kláštera u kostela sv. Bartoloměje.

Ve středověkých městech lze vidět hustou zástavbu často vícepodlažních domů. Proto je stávajícím majitelů jednopodlažních objektů poblíž samotného centra navrhnutá přístavba, která by doplnila zástavbu středověkého města a zároveň zvýšila využitelnost objektu.

Při pohledu na historické mapy před 2. světovou válkou lze vidět hustou zástavbu založeného města s uzavřenými bloky. Při bombardování bylo zničeno velké množství domů. Díky tomu vznikly proluky, byly postaveny solitérní domy, které narušují charakter historické zástavby. Cílem návrhu je obnovit historickou zástavbu uzavřením bloků.

V 90. letech minulého století, po velkém rozvoji autodopravy, sloužila většina náměstí v České republice jako parkování. Náměstí tak nesloužilo pro lidi, ale pro auta. Pozůstatek toho trendu z minulého století lze vidět i v Moravském Krumlově. Cílem návrhu je vybudování nového podzemního parkování na náměstí T. G. Masaryka a vytvořit tak prostor pouze sloužící lidem, nikoliv automobilům.

V posledních letech se klade velký důraz na klima, které může zhoršit i úbytek zeleně ve městech, proto jsou na nových bytových domech v jižní části řešeného území navrhnuty zelené vnitrobloky a střechy.

Dalším hlavním bodem návrhu je zpřístupnění řeky Rokytná a využít tak její potenciál. Lidé zde mohou trávit svůj volný čas a relaxovat. Se zpřístupněním řeky souvisí i přestavba průmyslového areálu, na novou městskou zástavbu bytových domů.

Součástí návrhu je i cyklistický okruh o délce přibližně 2,5 km, který je částečně umístěn na stávající cyklotrase. V budoucnu by mohla být kolem řeky Rokytná vybudována cyklostezka která by na tento okruh byla napojena a propojovala by Moravský Krumlov s okolními vesnicemi a městy.

3.2. NÁVRH

Hlavní myšlenou je doplnění stávající zástavby tak, aby respektovala tu stávající a odpovídala charakteru historického centra, který nejvíce narušuje průmyslový areál na jihu řešeného území, na který je vidět z několika významných výhledových míst. Cílem návrhu je zde postavit novou kvalitní a moderní městskou zástavbu, který nebude výškově převyšovat tu stávající, dále vytvořit kvalitní veřejné prostory nejen pomocí pěších zón.

3.3. DOPRAVNÍ ŘEŠENÍ

V řešeném území se nachází komunikace III. třídy a dále místní komunikace, kde je navrženo omezení rychlosti na 30 km/h.

Většina komunikací v řešeném území zůstává stejná. Změna nastává na ulici Palackého u kostela sv. Bartoloměje, kde je nově vytvořená pěší zóna. Vjezd bude povolen pouze za účelem zásobování a na povolení městského úřadu. Silnice je neprůjezdná, proto jsou zde navržena obratiště. Komunikace bude vymezena pouze změnou barvy dlažby.

Na náměstí T. G. Masaryka je vybudované nové podzemní parkování, které má nahradit stávající parkování přímo na náměstí. Zůstává pouze 10 krátkodobých parkovacích stání pro návštěvníky městského úřadu. Na severní a východní straně náměstí je průjezd povolen jen pro zásobování.

Nová zástavba místo průmyslového areálu je napojena na stávající komunikaci III. třídy a ulici Pod Hradbami. Na severním okraji areálu je obousměrná komunikace, na kterou jsou napojeny pěší zóny.

Navržený cyklistický okruh vede na okraji řešeného území, z velké míry na místě stávající polní cesty.

3.4. FUNKČNÍ ČLENĚNÍ NÁVRHU

Ve většině navrhovaných domů je v 1. nadzemním podlaží umístěna veřejná funkce. Největší koncentrace je v nově vzniklé městské struktuře na jihu řešené oblasti. Obchody a služby jsou orientovány na jih, k nábřeží řeky Roktná. Ze severní strany je umístěno kryté parkování a technické místnosti objektů, z důvodu nedostatečného oslunění díky velkému převýšení terénu a stávající zástavbě. Nově vzniklé městské bloky jsou využívány jako poloveřejná zeleň se zahrádkami, posezením a společným grilem.

3.5. ŘEŠENÍ NÁMĚSTÍ

NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

Na náměstí bude vybudováno nové podzemní parkování. Plocha náměstí bude pomocí nájezdové rampy a kavárny rozdělena na dvě části, část relaxační / odpočinkovou a část shromažďovací. Relaxační část bude tvořena novou výsadbou stromů, mlatovým povrchem a novým městským mobiliářem. Shromažďovací část bude možno využít k různým příležitostem, jako jsou například koncerty, trhy, a další jiné společenské akce. Průjezd náměstím bude veřejnosti umožněn jen na východní straně, u nové radnice. Zbylé silnice budou určeny pouze pro zásobování.

KLÁŠTERNÍ NÁMĚSTÍ

Klášterní náměstí bude součástí nové pěší zóny, díky které je propojen s navrhovanou komunitní zahradou. Hlavní plocha bude tvořena mlatovým povrchem s městským mobiliářem a vodním prvkem. Nové stromy budou vysázeny opět do sadového charakteru.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo vytvořit urbanistickou studii, která s využitím moderních prvků a technologií zapadá do historické zástavby středověkého města. Těžištěm návrhu je prokázat, že v řešeném území je spousta prostoru na dostavby a rekonstrukce, proto není zapotřebí v nejbližší době město rozšiřovat do šířky, ale zahušťovat stávající zástavbu. Celkově město Moravský Krumlov má velký potenciál v zastavování prázdných ploch, proluk a změnu využití nevhodně situovaných a nedostatečně využívaných průmyslových areálů. V návrhu je člověk hlavním uživatelem veřejného prostoru. Je kladen důraz na pěší zóny.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

A. Mapové podklady

Mapy.cz

Mapy.cz. Mapy.cz [online]. Dostupné z: <https://mapy.cz/>

Google maps

Google [online]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps>

Historické mapy

Geoprohlížeč. Document Moved [online]. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>

Dokumenty

Územní plán Moravský Krumlov

Moravský Krumlov: Titulní stránka [online]. Dostupné z: <https://www.mkrumlov.cz/uzemni-plan-moravsky-krumlov>

Strategické dokumenty

Strategické dokumenty: Moravský Krumlov. Moravský Krumlov: Titulní stránka [online]. Dostupné z: <https://www.mkrumlov.cz/strategie-dokumenty>

Informácie o meste

O městě: Moravský Krumlov. Moravský Krumlov: Titulní stránka [online]. Dostupné z: <https://www.mkrumlov.cz/o-meste>

Ostatní podklady

Osobní prohlídka města Moravský Krumlov

Fotografie: archiv autora

Městský mobiliář:

mmcité městský mobiliář | mmcité. mmcité městský mobiliář | mmcité [online]. Dostupné z: <https://www.mmcite.com/>

Historické fotografie:

Historické fotografie - Moravský Krumlov. Historické fotografie [online]. Dostupné z: http://www.fotohistorie.cz/Jihomoravsky/Znojmo/Moravsky_Krumlov/Default.aspx

Intenzita dopravy:

Prezentace výsledků sčítání dopravy 2020. Sčítání dopravy ŘSD [online]. Dostupné z: https://scitani.rsd.cz/CSD_2020/pages/map/default.aspx

Statistický úřad:

Český statistický úřad / ČSU. Český statistický úřad / ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

- ČR	Česká republika
- VUT	Vysoké učení technické
- FAST	Fakulta stavební
- ČSN	Česká stání norma
- ORP	Obec s rozšířenou působností
- POÚ	Obec s pověřeným obecním úřadem
- ul.	Ulice
- ZŠ	Základní škola
- č.	Číslo
- sv.	Svatého
- NP	Nadzemní podlaží
- km	kilometr – jednotka délky
- m	metr – jednotka délky
- ha	hektar – jednotka plochy
- m ²	metr čtvereční – jednotka plochy

SEZNAM PŘÍLOH

a) URBANISTIVKÁ STUDIE – FORMÁT B1

- 01 Analýza širších vztahů
- 02 Analýza historie
- 03 Analýza dopravy
- 04 Analýza dopravy
- 05 Analýza zeleně a vodstva
- 06 Analýza vybavenosti
- 07 Analýza funkčního využití a vlastnictví
- 08 Analýza dominant
- 09 Analýza výškopisu, srovnání měst
- 10 Problémový výkres, masterplan návrhu
- 11 Situace návrhu, koncept
- 12 Doprava
- 13 Dispozice bilance
- 14 Detail

b) URBANISTICKÁ STUDIE – FORMÁT A3

c) PREZENTAČNÍ PLAKÁT B1

d) FYZICKÝ MODEL 1:1000